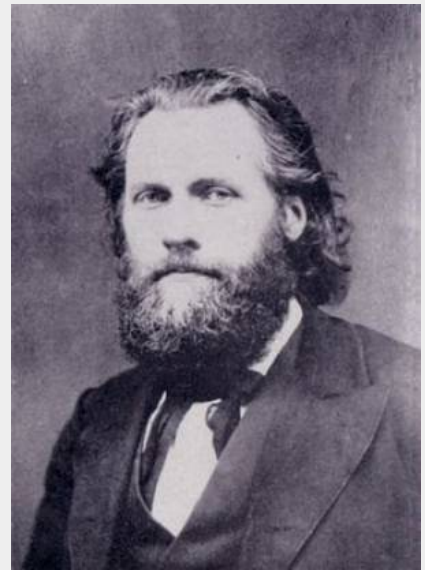

Ferdinand Domela Nieuwenhuis

Ferdinand Domela Nieuwenhuis (Amsterdam, 31 december 1846 – Hilversum, 18 november 1919) was een Nederlands politicus, sociaal-anarchist, en antimilitarist. Domela Nieuwenhuis geldt als een van de oprichters van de socialistische en anarchistische beweging in Nederland en was de drijvende kracht achter zowel de krant *Recht voor Allen* als *De Vrije Socialist*.

Een Domela Nieuwenhuis meest bekende leuzen is die over de geheelonthouding: *“Een drinkende arbeider denkt niet, een denkende arbeider drinkt niet.”*

Ferdinand Domela
Nieuwenhuis

Biografie

Van christen tot anarchist

Domela Nieuwenhuis begon zijn publieke leven als Luthers predikant, maar zou na negen jaar de kerk verlaten en zich wijden aan het socialisme. Van socialist werd hij vervolgens anarchist. Op vele manieren zette hij zich in voor de strijd tegen maatschappelijk onrecht; hij schreef boeken, artikelen en brochures en maakte vele propagandatochten. Zijn persoonlijk leven was eveneens roerig: drie echtgenotes stierven in het kraambed en overleefde hij enkele van zijn kinderen.

Ferdinand Domela Nieuwenhuis studeerde theologie in Amsterdam. Na zijn studie werkte hij als Luthers predikant in Harlingen, Beverwijk en Den Haag. Daar kwam hij steeds vaker in conflict met ambtgenoten en gemeenteleden. Aangezien hij niet wist of er een hemel was, weigerde hij bijvoorbeeld op Hemelvaartsdag te preken.

Ook gebeurtenissen in zijn persoonlijk leven droegen bij aan zijn toenemende geloofswijfel. Zo stierf in 1872 zijn eerste vrouw, Johanna Lulofs. In juli 1879 nam hij ontslag als predikant. Na zijn afscheid uit de kerk zou hij een rol spelen in de vrijdenkersbeweging, die het zelfstandig denken stimuleerde en zich meer en meer ontwikkelde tot atheïstische beweging.

Toen Domela Nieuwenhuis gestopt was als predikant, bleef zijn theologische achtergrond en zijn ervaring als dominee duidelijk merkbaar. Hij had zich ontwikkeld tot een zeer krachtige spreker en maakte regelmatig vergelijkingen tussen de politiek en de ontwikkelingen binnen de kerk - specifiek de spanningen tussen

Teksten

- [Het vraagstuk van de eedsformule](#), 1878
- [Mijn afscheid van de kerk](#), 1879
- [Algemeen stemrecht in beginsel en toepassing](#), 1880
- [Wat betekent de militaire dienstweigering](#), 1893
- [De libertaire opvoeding](#), 1899
- [Het bankroet van het Marxisme](#), 1900
- [De werkstaking van 1903 - wat zij was en wat zij ons leert](#), 1903
- [Als ge vrede wilt](#), 1916
- [Prins Willem I. van Oranje](#), onbekend
- [Is het atheïsme onzedelijk](#), onbekend

- [De geschiedenis van het socialisme - Deel I, Deel II, Deel III](#), 1901 (Boek)
- [Van christen tot anarchist](#), 1910 (Boek)
- [De steunpilaren van de hedendaagse en de grondslagen van de toekomstige maatschappij](#), 1916
- [De twee grote wetten der natuur](#), ca. 1918 (Boek)

Externe Link

Zie voor meer info over Domela Nieuwenhuis ook de website van het Ferdinand Domela Nieuwenhuis Fonds:

- <http://ferdinanddomelanieuwenhuis.nl/>

From:

<https://anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

https://anarchisme.nl/namespace/ferdinand_domela_nieuwenhuis

Last update: **27/04/20 06:43**